

Kóbi meg a Kandúr

Az 1968-as év tavasza nem sok jóval kecsgette a magyar erdészársadalmat.

A hó végi elszámolások alkalmával, ha bevonultunk az erdészetre, olyankor szereztünk tudomást arról, hogy az új gazdasági mechanizmus átszervezésekkel, összevonásokkal fog járni. Ez ki is teljesedett 1970 elejére. A Zemlénivel együtt megszűnt a Kelet-bükki Állami Erdőgazdaság és az önálló fűrészüzemek is.

Ennek megfelelően *Bedő Tibor* igazgató megszervezte a bükki búcsúvadászátát szeretett Bükkjében, a Répáshutai és Mocsolyástelepi Erdészetek határvonalán, a Luga-Kőrös-Hársas erdőségek térségében.

Bedő igazgató úrnak kedvezett a szerencse, mert a Belyvács-Imolynyakon lévő leshelyére egy igen szép, érett kant mozgattunk ki a lugai fiatal bükkösből, amelyet egy jól célzott lövéssel helyben is marasztalt. Diána szép ajándékot adott jutalmul a bükki szolgálót az igazgatónak. A szűk körű búcsúvadászati másik szerencséje jómagam lehettem, mert ebben a hajtásban egy lövéssel két süldőt ejtettem el.

Miskolcon pedig megalakult a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság. A 126 000 ha-os gazdaságban mintegy 5-6 ezer ember kereste a kenyerét. A Mocsolyástelepi Erdészethez csatolták a Tiszakeszi Erdészetet, így hát volt munka bőven ebben az erdészeti területen is.

A Lillafüredi Erdészeti *Varga József* erdészeti vezető igen keményen kezelte a dolgokat, és a jó tót atyafiakkal egyre jobban elmérgesedett a helyzete. Ennek az lett a következménye, hogy a bükkszenti egyik fakitermelő brigád a Lillafüredi Erdészetiől átjelentkezett a mi erdészeti területünkhöz, ahol *Boldizsár Antal* erdészeti vezető fogadta az érkező brigádot.

Legyalogolt hát a brigád a macskalyuki makadám úton a mocsolyástelepi központba. A brigád egyenruhája télenyáron a fekete gumicsizma, a kék vászonkötés és a jambósapka volt. Csak néztük az egyenként 100-130 kg-os embereket, hogy mi szél hozta őket erre a vidékre. Aztán beolvadtak az erdészeti állományába és hozták, gyakorolták az ő szokásaikat. A komplex termelésben 40 cm alatt nemigen hasogatták a tűzfát, mondván, hogy azt egy embernek is fel kell dobni a ZIL tehérgépkocsi tetéjére. Jómagam is sokat vesződtem velük a termelések folyamán.

Majd eljött a GMK időszaka és én is csatlakoztam a brigádhoz. A hétfégen vágtuk a nyárfát a Tisza partján. A napi teljesítményt 10 m³/fő mennyiségben állapították meg, de ha tízen voltunk a műszakban és a 120 m³ bejött a rakodóra, az sem volt ritka. Házaknál voltunk elszállásolva, így a szállást és az étkezést magunknak kellett rendezni.

A tót ember – élelmes lévén – a kitermelés során a kiesett darabokat, kétágú farészeket összegyűjtötte, és este hazajövet a szekérdékba elrejtve a faluba szállította, hogy azt piacra dobva a napi étkezés költségeit ezzel fedezni tudja.

Munkában a műszak alatt egymást ők csak a csúfolódó nevükön szólították, ami csak természetes volt. Kandúr volt a brigádvezető, aztán következett a Kóbi, Püspök, Frici, Muki stb. Ezek az emberek talán a Bükk utolsó mohikánjai voltak a nagy fakitermelések időszakából.

Aztán eljött az 1992. év tavasza, ekkor a brigád éppen nálam fejezett be egy nagyobb véghasználati fakitermelést. Így hát az ígéretemhez híven a brigád a pincém előtt gyülekezett a munka végezté-

vel. Egyébként is ekkor többen készülődtek nyugdíjba a brigádból. Többek között Fenyvesi János, a hossztoló és Nagy Lajos gépkocsivezető is.

A bort vederrel hoztam ki a mély pincéből, hogy ne kelljen gyakran leszaladnom a jó mocsolyási nedűért, hiszen több mint tízen jöttünk össze az ünnepségre.

Majd mi több, nótázásba ment át a nagy beszélgetés, még meg úgy, hogy körbe mindenkinek nótát kellett kezdeni, ha rákerült a sor. Fenyvesi János állt a sor végében, a hossztolólécet még akkor sem tette le. Majd elkezdte a soron lévő nótát.

*Tiszakeszi főtutában sétál két fickó
Minden házhoz bekiabál, hogy fa
van eladó*

*Nyárfa klatyik van a szekeren
Kóbi meg a Kandúr ül a tetején.*

A tizenhat éve elmondott nótát rég elfújta a szél, a Kandúr brigádvezető kivételével a favágók, sofőrök, hossztolók örök álmukat alusszák a sályi és a bükkszentkereszti csendes hegyi temetőben, Nyugodjatok békességben!

id. Csizmadia Sándor
nyugdíjas erdész

Negyvenhat új fajt fedeztek fel a suriname-i esőerdőben

Negyvenhat olyan faj került elő a suriname-i esőerdőben tett expedíció során, amelyeket a tudomány eddig nem ismert. A dél-amerikai ország trópusi erdeit a Conservation International nemzetközi természetvédelmi szervezet szakemberei kutatták át. A kutatók és a helyi lakosok közötti együttműködés révén összesen 1300 fajt sikerült regisztrálni. A furcsa megjelenésű fajok közül valószínűleg eddig ismeretlen volt a „cowboy béka”: ennek a kétéltűnek a lábát fehér rojtok díszítik, sarkán pedig egy sarkantyúszerű képződmény található. Egy másik színes újdonság egy tücsök vagy fűrgeszöcske, amelyet a „crayola fűrgeszöcske” névre kereszteltek élénk színezete miatt. Az egyik új felfedezést, egy páncélozott harcsát – amelyet tüskés csontlemezek védenek a vele egy víztestekben élő piranháktól – majdnem megette az egyik vezető. Szerencsére a kutatók még időben észrevették a hal szokatlan ismertetőjegyeit, és megmentették a tudomány számára.

A háromhetes expedíció a Conservation International húsz éve folyó Rapid Assessment Programjának (RAP) volt a része. Suriname e vidéke azért különleges, mert úgy lehet több száz kilométert megtenni a levegőben, hogy az ember egyetlen utat sem lát, csak összefüggő erdőt – magyarázta *Trond Larsen*, a RAP vezetője a BBC hírportálnak (www.bbc.co.uk). Ilyen érintetlen vadont alig lehet máshol találni. Larsen rámutatott, hogy a természetvédők gyakran a végveszélyben lévő területekre összpontosítanak, holott ezek az öröknek tűnő vadonok is könnyen eltűnhetnek, ha nem figyelnek rájuk. A kutatócsapat segített kijelölni a helyieknek egy olyan erdőterületet, amelyet semmilyen módon nem hasznosítanak a jövőben. A körzetet szeretnék majd rezervátummá nyilvánítani, biztosítandó az őshonos állatvilág érintetlenségét, egyúttal a helyi lakosok fenntartható vadászati és az ökoturizmus fellendülését.

(MTI)